

וַיְרִדוּ בְדַגַּת הַיָּם וְגו' - הַסּוּד
שְׁלָנוּ רְאִינוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה
הַמֶּלֶךְ, שֶׁכָּל מִי שֶׁחָס על הַעֲנִיִּים
בְּרִצּוֹן הַלֵּב, לֹא מִשְׁתַּנֶּה דְמוּתוֹ
לְעוֹלָם מִדְמוּתוֹ שֶׁל אָדָם
הַרְאִישׁוֹן. וְכִיּוֹן שְׁדַמּוּתוֹ שֶׁל
אָדָם נִרְשָׁמָה בּוֹ, הוּא שׁוֹלֵט עַל
כָּל הַבְּרִיּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם בְּאוֹתָהּ
הַדְּמוּת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית ט)
וּמִוִּרְאֵכֶם וּחְתַכֶּם יִהְיֶה עַל כָּל
חַיַּת הָאָרֶץ וְגו'. כָּלֵם זְעִים
וּפּוֹחֲדִים מְאוֹתָהּ הַדְּמוּת
שֶׁנִּרְשָׁמָה בּוֹ, מִשּׁוּם שֶׁזֶה הִיא
מִצְוָה מְעֻלָּה שֶׁיִּתְעַלֶּה בֶּן אָדָם
בְּדַמּוּתוֹ שֶׁל אָדָם עַל כָּל שְׂאֵר
הַמִּצְוֹת.

מִנֵּן לָנוּ? מִנְּבוֹכְדַנְצַר וְהַרְשֵׁט. אַךְ
עַל גַּב שְׁחֵלֶם אֵת הַחֵלֶם הַהוּא
- כָּל זְמַן שֶׁהִיָּה מִרְחַם עַל
הַעֲנִיִּים, לֹא שָׂרָה עֲלָיו חֵלוֹמוֹ.
כִּיּוֹן שֶׁהִטִּיל עֵינָי רָעָה שֶׁלֹּא לְרַחֵם
עַל עֲנִיִּים, מַה כְּתוּב? (דניאל ד) עוֹד
הַדְּבָר בְּפִי הַמֶּלֶךְ וְגו'. מִיָּד
הַשְׁתַּנְּתָה דְמוּתוֹ וְנִטְרַד מִבְּנֵי
הָאָדָם. וּמִשּׁוּם כֵּךְ נַעֲשֶׂה אָדָם.
כְּתוּב כֵּאֵן עֲשִׂיָּה, וְכְתוּב שֵׁם (רות
ב) שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי עִמּוֹ
הַיּוֹם בְּעוֹז.

מִצְוָה עֲשִׂירִית - לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין
וּלְהַשְׁלִים אֵת עֲצָמוֹ בְּדַמּוּת
הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁכָתוּב (בראשית א)
וַיְבָרָא אֱלֹהִים אֵת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.
פָּתַח וְאָמַר, (שיר ז) רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ
כְּפַרְמֶל. הַפְּסוּק הַזֶּה הַעֲמַדְנוּהוּ
וְנִתְבָּאֵר. אֲבָל רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ
כְּפַרְמֶל - זֶה הָרֵאשׁ הָעֲלִיּוֹן,
תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, שֶׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ
הַקְּדוֹשׁ יְהוָה בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת,
וְכָל אוֹת וְאוֹת פְּרֻשָּׁה אַחַת, הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ חֲקוּק בְּסִדּוּר שֶׁל
הָאוֹתִיּוֹת כְּרָאוּי. וְשִׁנּוּ, (דברים כח)
כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ
- אֵלוֹ תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, שֶׁהֵם שֵׁם
קְדוֹשׁ בְּסִדּוּר שֶׁל אוֹתִיּוֹתיוֹ.

וַיְרִדוּ בְדַגַּת הַיָּם וְגו' רִזָּא דְנָן חֲמִינָן
בְּסִפְרָא דְשְׁלֹמֹה מַלְכָּא, דְכָל מָאן
דְחָס עַל מִסְכְּנֵי בְרַעוּתָא דְלַבָּא, לָא מִשְׁתַּנִּי
דְיוֹקְנִיָּה לְעֵלָם מְדְיוֹקְנָא דְאָדָם הַרְאִישׁוֹן.
וְכִיּוֹן דְדְיוֹקְנָא דְאָדָם אֲתַרְשִׁים בֵּיה,
שְׁלִיט עַל כָּל בְּרִיּוֹן דְעֵלְמָא בְּהִיּוּא
דְיוֹקְנָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית ט)
וּמִוִּרְאֵכֶם וּחְתַכֶּם יִהְיֶה עַל כָּל חַיַּת הָאָרֶץ
וְגו' כִּלְהוּ זְעִין וְדַחְלִין מִהִיּוּא דְיוֹקְנָא
דְאֲתַרְשִׁים בֵּיה, בְּגִין דְדָא הוּא פְקוּדָא
מְעֵלְיָא לְאַסְתְּלָקָא בְּרֵשׁ בְּדְיוֹקְנִיָּה דְאָדָם
עַל כָּל שְׂאֵר פְקוּדֵין.

מִנָּא לָן מִנְּבוֹכְדַנְצַר. אַךְ עַל גַּב דְחֵלֶם הַהוּא
חֵלְמָא, כָּל זְמַנָּא דְהוּא מִיחֵן לְמִסְכְּנֵי
לָא שְׂרָא עֲלִיהּ חֵלְמִיָּה. פִּיּוֹן דְאֵטִיל עֵינָא
בִישָׂא דְלֹא לְמִיחֵן לְמִסְכְּנֵי, מַה כְּתִיב, (דניאל ד)
עוֹד מְלִתָּא בְּפּוּם מַלְכָּא וְגו', מִיָּד אֲשַׁתְּנִי
דְיוֹקְנִיָּה וְאֵטְרִיד מִן בְּנֵי נֶשְׂא. וּבְגִין כֵּךְ נַעֲשֶׂה
אָדָם. כְּתִיב הֵכָּא עֲשִׂיָּה, וְכְתִיב הַתֵּם (רות ב) שֵׁם
הָאִישׁ אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בּוֹעֵז.

פְקוּדָא עֲשִׂירָאָה לְאַנְחָא תְּפִלִּין וּלְאַשְׁלָמָא
גְרַמְיָה בְּדְיוֹקְנָא עֲלָאָה. דְכְתִיב,
(בראשית א) וַיְבָרָא אֱלֹהִים אֵת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.
פָּתַח וְאָמַר (שיר השירים ז) רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ כְּפַרְמֶל
הַאי קָרָא אוֹקִימָנָא וְאֲתַמַּר. אֲבָל רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ
כְּפַרְמֶל, דָּא רֵישָׁא עֲלָאָה תְּפִלִּין דְרֵישָׁא,
שְׁמָא דְמַלְכָּא עֲלָאָה קְדִישָׁא יְהוָה בְּאַתְוּוֹן
רְשִׁימִין, כָּל אֵת וְאֵת פְּרֻשְׁתָּא חֲדָא, שְׁמָא
קְדִישָׁא גְלִיפָא בְּסִדּוּרָא דְאַתְוּוֹן כְּדָקָא יְאוּת.
וְתַנּוּ (דברים כח) כִּי שֵׁם יי נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ,
אֵלִין תְּפִלִּין דְרֵישָׁא, דְאַנּוּן שְׁמָא קְדִישָׁא
בְּסִדּוּרָא דְאַתְוּוֹי.